

Віталій Гандзюк

ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ФАХ ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ГАЗЕТНОЇ СПРАВИ

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Факультет філології й журналістики
імені Михайла Стельмаха
Кафедра журналістики, реклами
та зв'язків з громадськістю**

Віталій Гандзюк

**ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ФАХ.
ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ГАЗЕТНОЇ СПРАВИ**

НАВЧАЛЬНО–МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Вінниця – 2026

УДК 070.4:655.2/.3+655.5
Г19

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю (протокол №5 від 3 грудня 2025 р.).

Рекомендовано до друку навчально-методичною комісією факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха (протокол № 2 від 10 грудня 2025 р.)

Рецензенти:

Скленар Ігор Михайлович, к. н. с. к., доцент, доцент кафедри теорії і практики журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка

Сегеда Юрій Васильович, журналіст вінницької обласної газети «Вінниччина».

Гандзюк В.О.

Г19 Журналістський фах. Організація і техніка газетної справи. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2026. 152 с.

У навчально-методичному посібнику представлено комплекс матеріалів для вивчення дисципліни «Журналістський фах. Організація і техніка газетної справи». Видання охоплює ключові аспекти функціонування сучасної газети: від структури редакційного колективу та планування номерів до технічних параметрів верстки та дизайну медіапродукту.

Посібник містить програму курсу, плани практичних занять, методичні рекомендації до самостійної роботи студентів, тематику індивідуальних завдань та критерії оцінювання знань. Особливу увагу приділено технологічним етапам випуску видання, взаємодії журналіста з технічними службами та особливостям підготовки текстів для друкованих ЗМІ в умовах цифрової трансформації.

Призначено для студентів спеціальності 061 «Журналістика», викладачів профільних кафедр та журналістів-практиків.

УДК 070.4:655.2/.3+655.5
©Гандзюк В.О.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ФАХУ	8
Тема 1. Історія та соціальний статус газети як засобу розповсюдження інформації	8
Тема 2. Правові основи функціонування редакції газети	19
Тема 3. Економічні основи функціонування редакції і випуску газети	36
Тема 4. Типологічні особливості газети	56
Тема 5. Особливості журналістської праці в редакції газети	65
Тема 6. Редакційний колектив	74
Тема 7-8. Творча, технічна і комерційна частини редакції	85
Тема 9. Особливості функціонування редакційного колективу	105
РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ТЕХНОЛОГІЯ ГАЗЕТНОГО ВИРОБНИЦТВА	120
Практичне заняття 1. Принципи і завдання художньо-технічного оформлення газети	120
Практичне заняття 2. Постійні елементи газети	121
Практичне заняття 3. Розмірні елементи газети	123
Практичне заняття 4. Композиція газети. Композиційно-графічне моделювання	124
Практичне заняття 5. Засоби виділення матеріалів у газеті	126
Практичне заняття 6. Оформлення заголовків	128
Практичне заняття 7. Види подачі текстових матеріалів та їх оформлення	130
Практичне заняття 8. Ілюстраційне оформлення газети	131
Практичне заняття 9. Верстка номера газети	133
Практичне заняття 10. Макетування номера газети	135
Практичне заняття 11. Новітні технології макетування та подання матеріалу	136
ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	139
Основи роботи з програмою Adobe Indesign CS	139
Комплексне проектування та верстка першої шпальти газетного видання ..	141
ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ	143
Проект «Створення та верстка концептуальної моделі періодичного видання»	143
МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ	145
КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ	146
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	150

ПЕРЕДМОВА

Професійна підготовка сучасного журналіста передбачає не лише опанування майстерності написання текстів, а й глибоке розуміння технологічних циклів виробництва медіапродукту. Навчальна дисципліна «Журналістський фах. Організація і техніка газетної справи» займає центральне місце у системі фахової освіти, оскільки вона розкриває внутрішню механіку функціонування редакційного колективу та технічні засади створення друкованого видання. В умовах стрімкої цифровізації та конвергенції медіа знання традиційної газетної техніки та принципів редакційного менеджменту залишаються базовими, адже саме вони формують культуру планування, професійну дисципліну та відповідальність за кожен етап виходу номера у світ.

Метою цього навчально-методичного посібника є надання студентам системних знань про структуру сучасної редакції, обов'язки кожного члена творчого та технічного колективів, а також про етапи перетворення авторського задуму на готове газетне видання. У посібнику детально розглядаються питання тиражної політики, маркетингових стратегій просування медіапродукту та правових основ діяльності редакції. Особливий акцент зроблено на технічних параметрах газетної справи: форматі видання, принципах макетування, особливостях верстки та дизайну, що є критично важливим для забезпечення візуальної привабливості та читабельності газети у конкурентному інформаційному середовищі.

Структура посібника включає теоретичний блок, плани практичних занять із творчими завданнями, методичні рекомендації для самостійної роботи та систему оцінювання знань. Запропоновані завдання спрямовані на формування у майбутніх журналістів навичок універсальної діяльності, здатності працювати у команді та вміння оперативно реагувати на виклики сучасного медіаринку. Опанування матеріалу, викладеного у виданні, дозволить студентам не лише засвоїти теоретичні засади функціонування медіа, а й підготуватися до практичної роботи в реальних редакційних умовах, розуміючи взаємозв'язок між творчим пошуком та технологічними вимогами виробництва.

Навчально-методичний посібник розрахований на здобувачів вищої освіти спеціальності «Журналістика», викладачів фахових дисциплін, а також працівників медіа, які

Журналістський фах Організація і техніка газетної справи

прагнуть систематизувати свої знання у сфері організації та техніки газетної справи. Автор висловлює сподівання, що запропоновані рекомендації стануть надійним підґрунтям для формування високої професійної культури майбутніх медійників та сприятимуть розвитку вітчизняного інформаційного простору.

Мета навчальної дисципліни «Журналістський фах. Організація і техніка газетної справи», що складається із лекційних, практичних занять, ознайомлення студентів з основними принципами організації виробничо-творчої діяльності редакційного колективу, із структурою і характером роботи редакцій газет різних типів, організацією конкретної діяльності щодо випуску газетного номера, редакційним менеджментом і плануванням; формування стійких професійних уявлень і практичних умінь.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Журналістський фах. Організація і техніка газетної справи» є: дати студентам теоретичні знання і практичні навички графічного оформлення газети; допомогти визначити основні обов'язки співробітників сучасної редакції; змалювати основні етапи процесу випуску газети, починаючи зі створення журналістського тексту і завершуючи виходом сигнального екземпляра; отримати навички редакторської роботи; на базі новітніх комп'ютерних технологій і можливостей Інтернет навчити студентів за інтенсивною методикою професійним методам пошуку, перевірки і обробки інформації, прийомам створення і редагування газетних матеріалів; скласти розгорнене уявлення про жанрові різновиди газетної періодики й отримати навички роботи в найбільш затребуваних практикою жанрах; ознайомити з основами комп'ютерної верстки задля засвоєння основної стадії виробництва газети.

Згідно з навчальним планом, студенти засвоюють курс «Журналістський фах. Організація і техніка газетної справи» на 2 курсі в 4 семестрі. Програма курсу передбачає оперативний випуск газетної продукції на основі сучасних інформаційних технологій і сучасних технічних засобів. Після першого і другого розділів студенти виконують контрольні роботи. Основною формою підсумкового контролю є залік як спосіб комплексної перевірки засвоєння студентами навчального матеріалу.

У межах цього курсу студенти безпосередньо долучаються до професійної діяльності в молодіжній газеті університету «Студентська територія» (Інтернет-видання) і отримують поетапно необхідну підготовку для проходження навчальної практики в друкованих медіа.

Компетентності (за освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою)

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності

ФК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

ФК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

ФК 03. Здатність створювати медіапродукт.

ФК 05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Результати навчання за освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою:

ПРН 01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань

ПРН 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції

ПРН 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук

ПРН 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації

ПРН 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення

ПРН 17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах

Журналістський фах
Організація і техніка газетної справи

ГАНДЗЮК Віталій Олександрович

**ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ФАХ.
ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ГАЗЕТНОЇ СПРАВИ**

НАВЧАЛЬНО–МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Художнє оформлення обкладинки Ірина Одобецька

Підписано до друку 28.11.2025 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 4,95 Тираж 100. Зам. № 0725-167.
Віддруковано з готового оригінал-макета друкарня.

Друкарня ТакиБук:
Телефон: +38 (050) 555 00 69
E-mail: mailbox@takibook.od.ua
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.

